UUTISET

Kasvu on tärkeää. Mutta kannattavuus on aina tärkeämpi. **HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA MARTTI ASUNTA, PELLERVO-SEURA**

PTT:N TALOUSTUTKA

Muuttaisitko vuoristokylään?

Osallistuin viime viikolla Euroopan aluetaloustieteilijöiden kokoukseen, joka järjestettiin tänä vuonna Slovakian pääkaupungissa Bratislavassa. Kokouksessa pidettiin yhteensä yli 600 esitelmää, joten tutkimusaiheiden kirjo oli valtava.

Minun esitelmäni käsitteli Suomen kuntauudistusta. Puheenvuoroni jälkeen jatkettiin sujuvasti esitelmällä, jonka aiheena oli Belgian Flanderi, yksi Euroopan urbaaneimmista alueista. Lopuksi saimme kuulla vielä Italian Piemonten aluesuunnittelusta. Muiden tutkijoiden tapaaminen ja samojen tutkimuskysymysten tarkasteleminen uudesta näkökulmasta on oman työn kannalta erittäin hyödyllistä, jopa välttämätöntä.

Matkan mieleenpainuvin kohtaaminen oli keskustelu itävaltalaisen tutkijan kanssa. Hän työskentelee tutkimuslaitoksessa, joka on erikoistunut vuoristoalueiden tutkimiseen. Hänen esitelmänsä käsitteli maahanmuuttoa. Tutkimuksessa oli havaittu, että Itävallassa myös vuoristoiset ja syrjäiset alueet ovat hyötyneet maahanmuutosta, vaikka maan sisäisessä muuttoliikkeessä ne ovatkin menettäneet väestöä. Tutkija totesi, että maahanmuutolla nämä alueet voivat tasoittaa heikkoa väestökehitystään. Uuden väestön myötä myös erilaisia julkisia ja yksityisiä palveluja voidaan ylläpitää alueella, joten maahanmuutto nähtiin tutkimuksessa mahdollisuutena.

Kuulostaako liian hyvältä ollakseen totta? Itse asiassa maahanmuuttotilastot näyttävät samalta myös Suomessa.

Suomessa ja Itävallassa väestö vanhenee ja keskittyy kaupunkeihin. Väestönkasvu tulee maahanmuutosta. Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuonna 2011 Suomeen muutti ulkomailta 29 481 henkilöä ja Suomesta muutti pois 12 660 henkilöä. Yhteensä tulijoita oli 16 821 henkilöä enemmän kuin lähtijöitä. Puolet maahanmuuttajista tuli muista EU-maista.

Suurin osa maahan muuttaneista asettui Uudellemaalle mutta tulijoita riitti ihan jokaiseen maakuntaa. Maahanmuuttajia oli enemmän kuin maastamuuttajia Suomen kaikissa maakunnissa.

Maan sisäinen muuttoliike on aina nollasummapeli. Yhden maakunnan muuttovoitto on toisen maakunnan muuttotappio. Vuonna 2011 viisi maakuntaa sai muuttovoittoa maakuntien välisellä nettomuutolla mitattuna.

Useissa maakunnissa tilanne on toisenlainen: luonnollinen väestönkasvu on negatiivinen ja maakuntien välinen nettomuutto on samoin negatiivinen. Näidenkin maakuntien tilanne hieman paranee, kun plusmerkkiset maahanmuuttoluvut lasketaan mukaan. Maahanmuutto vähentää väestökatoa useilla alueilla – sekä Itävallassa että Suomessa.

SIGNE JAUHIAINEN on PTT:n ekonomisti.

signe.jauhiainen@ptt.fi

Sateet ja suojelupaineet piinaavat turvetuotantoa

Vapo saa nostettua turvetta tänä kesänä alle puolet tavoitteestaan. Uusia turvetuotantoalueita on vaikea saada, sillä luvitus on hidasta ja ympäristöväki painostaa vähentämään turpeen käyttöä.

SUVI NIEMI

Havusuon turvekentän vesienpuhdistusjärjestelmää parannettiin vuonna 2011. Reikäputkista pulppuaa korkean virtaaman aikana vettä kosteikolle.

JOUTSA (MT)
”Siikavedessä siika ei enää menesty. Entinen sorapohja on nyt turpeen peitossa ja järvenlahti on pahasti rehevöitynyt”, Puulan kalastusalueen hallituksen jäsen **Jouko Häkkinen** sanoo.

Puulaan kuuluvaan Siikaveteen tulee vedet Kälkäjoesta, jonka valuma-alueella on turvetuotantoalueita yhteensä 418 hehtaaria. Se on kaksi prosenttia koko valuma-alueesta. Ylivoimaisesti suurin osa valuma-alueesta on metsätalouskäytössä.

Häkkinen ja hallituksen puheenjohtaja **Kalevi Puukko** ovat vahvasti sitä mieltä, että turvetuotanto on pahin syyllinen vesien tilan heikkenemiseen.

Miehet esittelevät omia havaintojaan ja laskelmiaan, joiden mukaan Vapon vesienpuhdistustoimet ovat riittämättömiä.

”Havusuon kosteikkokentät eivät puhdista, vaan likaavat vettä”, he väittävät.

Vapossa ollaan toista mieltä. Yhtiön mukaan vesienpuhdistusjärjestelmän läpi kulkenut vesi on ainepitoisuuksiltaan samaa luokkaa kuin luonnontilaiselta suolta lähtevä vesi.

Ympäristöjohtaja **Mia Suomisen** mittakaivosta nostama vesi on kirkasta mutta rusehtavaa. ”Aivan kuten mikä tahansa purovesi”, hän toteaa.

Joutsan Leivonmäellä sijaitseviin Havusuon ja Mesiänsuon turvetuotantoalueisiin tutustuttiin torstaina Bioenergia ry:n järjestämällä turveretkellä.

Käyttöä ohjataan ojitetuille soille

Hallituksen torstaina hyväksymän periaatepäätöksen mukaan turvetuotantoa kohdennetaan ojitetuille tai luonnontilaltaan muuten merkittävästi muuttuneille soille ja turvemaille.

Suomen luonnonsuojeluliiton mukaan periaatepäätös ei kuitenkaan ratkaise nykyisiä turpeenkaivuun vesistöpäästöihin ja arvosoiden tuhoutumiseen liittyviä ongelmia.

”Vaikka vesienkäsittelyä kehitetty pitkään, päästöjä ei olla saatu kuriin”, liitto toteaa tiedotteessaan.

Vapo pyrkii viestintäjohtaja **Ahti Martikaisen** mukaan vaihtamaan luontoarvoiltaan rikkaita soitaan luontoarvot menettäneisiin soihin.

”Vaihtokaupoista neuvotellaan parhaillaan ympäristöministeriössä. Vaihdot palvelisivat molempia osapuolia, mutta byrokratia on hidasta.”

Vapo on myös luvannut sulkea ne turvetuotantoalueet, joita ei vuoteen 2014 mennessä ole saatu parhaimman mahdollisen vesienkäsittelytekniikan piiriin.

Ympäristöturpeen käyttäjät kärsivät

Sateisen kesän vuoksi Vapo jää lähes 60 prosenttia turpeennostotavoitteestaan, joka on 20 miljoonaa kuutiometriä vuodessa.

Sen vuoksi useat voimalaitokset joutuvat polttamaan ensi talvena turpeen sijasta kivihiiltä. Rikkikorroosio estää vanhoilla voimalaitoksilla metsähakkeen osuuden lisäämisen.

Periaatepäätös soiden kestävästä käytöstä ei vielä ota kantaa turpeen energiakäytön vähentämiseen.

Energia- ja ilmastostrategian päivityksessä linjataan, miten turpeen energiakäyttöä vähennetään siten, ettei turve korvaudu kivihiilellä.

Turpeen osuus energian kokonaiskulutuksesta on ollut viime vuosina 5–7 prosenttia.

Turvepula ei kosketa pelkästään energiakäyttöä. Ympäristöturvetta eli kuivikkeena ja kasvualustana käytettävää turvetta nostetaan pinnasta. Sen vuoksi erityisesti ympäristöturpeesta voi tulla pulaa, ellei uusia turvekenttiä saada käyttöön.

SUVI NIEMI

Kainuulaiset kahmivat marjastusmestaruuksia

Peräti 130 poimijaa kisasi marjastuksen maailmanmestaruudesta lauantaina Suomussalmella Kainuussa. Kisassa oli osallistujia Suomesta, Venäjältä ja Japanista.

MM-marjastuksessa poimittiin puolukkaa tunnin ajan viidessä eri sarjassa. Sekä naisten että miesten henkilökohtaisissa haravasarjoissa jyräsivät suomussalmelaiset. Naisten sarjan voitti **Eeva Romppainen** 14,75 kilolla ja miesten **Lasse Tasala** 19,6 kilolla.

Joukkuesarjoissa kisattiin kolmen osallistujan ryhmissä. Poimurisarjassa maailmanmestaruuden voitti venäläisjoukkue Laahtanen 34,25 kilon saaliilla. Käsinpoimintasarjassa maailmanmestaruuden poimi kuhmolainen joukkue Näpäkät 17,15 kilon tuloksella.

Lasten poimintasarjan voittanut kainuulainen Puolukkaritarit ahkeroi 16,65 kilon saaliin.

Yhteensä kaikki osallistujat poimivat 620,80 kiloa.

Tänä vuonna Suomussalmelle saapui myös japanilaisen Nippon TV:n kuvausryhmä ja heidän tuottamansa ohjelmasarjan pääesiintyjä **Daisuke Miyagawa**.

Japanilaistähti on kiertänyt erilaisia kisoja ympäri maailmaa tavoitteenaan voittaa kaikki kisat, mihin osallistuu.

Erilaiset kilpailuohjelmat ovat suosittuja Japanissa. Miyagawan ohjelmalla kerrotaan olevan yli 20 miljoonaa katsojaa.

39-vuotias Miyagawa kilpaili Suomussalmella haravapoimintasarjan voitosta mutta jäi viimeiseksi 11,75 kilon tuloksellaan.

”Yhden päivän harjoittelu ei ihan riittänyt kärkisijoille”, kilpailun järjestäneen Arktisten Aromien toiminnanjohtaja Simo Moisio kommentoi. Tv-ohjelman tuoma julkisuus on kuitenkin mainiota mainosta Suomelle, hän toteaa.

Marjastuksen maailmanmestaruudesta kisattiin 15. kerran.

SUVI NIEMI

”Viljelijä on ruokaketjun torppari”

TORNIO (MT)
Nykyisessä ruokaketjussa viljelijä on kuin entisajan torppari, MTK:n tutkimuspäällikkö **Johan Åberg** sanoo.

Åberg esitti vertauksen Pohjolan talonpoikaisjärjestön NBC:n kokouksessa perjantaina. ”Maailman ruokamarkkinoilla menee hyvin, mutta maatalouden kannattavuus on ennätyksellisen heikko.”

Kauppa jyrää

Kaikkien viiden pohjoismaan edustajat tunnistivat ongelman. Kokous peräsi viljelijöille oikeudenmukaista asemaa ruokaketjun tulonjaossa.

Toive kohdistuu ennen muuta kauppaan – ja nyt myös kilpailuviranomaisiin ja poliitikkoihin, jotka ovat heränneet selvittämään kaupan toimintatapoja.

Kilpailuviraston selvityksen mukaan kaupan toiminta ei ole lainvastaista mutta kylläkin harmaalla alueella. Kyseenalaisia ovat esimerkiksi kynnysrahat, joita kauppa vaatii tavarantoimittajilta.

Maataloudesta on saatavissa kaikki mahdollinen tieto, mutta teollisuus ja kauppa piilottelevat omia tietojaan. Kokous korosti kuluttajan oikeutta saada tietää, mihin ruokaeuro tai -kruunu menee.

Pellervon taloustutkimus PTT on laskenut, että 2000-luvulla vuoteen 2009 kaupan ja ravintoloiden osuus ruokaeurosta kasvoi 10 sentistä 29 senttiin.

Teollisuuden osuus pieneni 34 sentistä 28 senttiin – ja maatalouden 14 sentistä 10 senttiin.

Hintaa vai osinkoja?

Euroopan 16 suurimmasta meijeristä 11 on osuuskunta tai sellaisen omistama yritys, lihataloista 7. Joukossa ovat Valio, HK Scan ja Atria.

Kansainvälistymisellä haetaan kasvua ja mittakaavaetuja. PTT:n tutkimusjohtaja **Perttu Pyykkönen** ja Pellervo-Seuran hallituksen puheenjohtaja **Martti Asunta** muistuttivat, ettei niiden saavuttaminen ole itsestäänselvyys.

Moni osuuskunta on hankkinut kasvuun pääomaa pörssistä. Se tuo ristiriidan: tuottajajäsenet haluavat parhaan tuottajahinnan, sijoittajat osinkoa ja osakkeen arvon nousua.

Kansainvälistymisen yksi iso kysymys on, otetaanko ulkomaisia tuottajia jäseneksi. Isot suomalaisosuuskunnat eivät ole ottaneet, mutta maailmalla on päinvastaisiakin esimerkkejä, lähimpänä Arla.

Pyykkönen kehotti pohtimaan, voiko jäseneksi ottaminen helpottaa toimintaa ja tuottaa kilpailuetuja. Toisaalta vanhoilla jäsenillä on huoli kerryttämänsä pääoman pysymisestä omissa käsissä.

Kannattavuus on tärkein

Asunta muistutti, ettei kansainvälistyminen ole itseisarvo.

”Hallituksen pitää kyseenalaistaa jokainen askel. Kansainvälistymisen pitää olla strategian ja perustehtävän mukaista. Kasvu on tärkeää. Mutta kannattavuus on aina tärkeämpi.”

Ratkaisevaa Asunnan mielestä on neuvottelutaito ja ajoitus, paljolti tuuri. Suomen metsäyritykset törmäsivät euron vahvistumiseen, jolloin kruunun pitänyt Ruotsi sai maailmalla edun.

”Yritysosto on hyvä tapa päästä historiaan – ei tosin aina sillä tavalla kuin on halunnut”, Asunta päätti.

NBC on Suomen, Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Islannin tuottaja- ja osuustoimintajärjestöjen yhteistyöelin. Se kokoontui Torniossa torstaina ja perjantaina. Osanottajia oli 49. Kokouksen ohessa he tutustuivat Tornionjokilaakson maatalouteen ja muihin elinkeinoihin.

HEIKKI VUORELA

POLITIIKASTA LYHYESTI

Soini säilyttäisi kilometrikorvaukset

Perussuomalaisten puheenjohtaja **Timo Soini** pitää kilometrikorvausten rujouttamista maalta pakottamisena. Se syö taloudellista toimeliaisuutta, vähentää kaupankäyntiä sekä maaseudun ja syrjäseutujen toimintaedellytyksiä. Soini edellyttää kilometrikorvauksiin puuttumisen perumista.

Manner korottaisi kotihoidontukea

Keskustan varapuheenjohtaja **Riikka Manner** haluaa korottaa lasten kotihoidontukea. Hänen mukaansa erityisesti SDP on vuosien ajan ylenkatsonut kotihoidontukea ja painottanut lasten päivähoitoa. Keskustan mukaan perheillä on oltava oikeus valita itselleen sopiva tapa lastensa hoitamiseen.

Kristilliset kaipaavat turvaa

Kristillisdemokraattien puheenjohtaja **Päivi Räsänen** nostaa vaalikeskusteluun arjen turvallisuuden. Se vaatii vastuunottoa lähipiiristä. Puolue lisäisi turvallisuutta laadukkailla sosiaali ja terveyspalveluilla, tukemalla perheitä ja lapsia ja kannustamalla lähimmäisyyteen. Erityisesti syrjäytymisen ehkäisyyn ja lastensuojeluun tarvitaan entistä enemmän panostusta.

UUTISTAUSTA

Saksan suunta on itä

Saksan on maailman ainoa maa, joka käy suoria hallitusten välisiä konsultaatioita Kiinan kanssa.

Viime torstaina laskeutui Pekingin lentokentälle neljä suurta Saksan valtion Airbus A 340 -sarjan lentokonetta. Kyydissä oli puolet Saksan liittohallituksesta, seitsemän avainministeriä ja kaksi valtiosihteeriä.

Matkassa olivat myös suurimpien saksalaisten pörssiyritysten johtajat.
Liittokansleri **Angela Merkel** ei jätä näkemystään epäselväksi. Vientiriippuvaisen kansantalouden ja sitä tukevan politiikan painopiste on nyt idässä.

Sama henki vallitsee Berliinissä laajemminkin. Kun Spreen varrella seurataan Yhdysvaltojen presidentinvaalien valmisteluja, niin kommentaattorit sanovat suoraan, ettei Saksalle ole niin suurta väliä kuka valkoisessa talossa istuu.

Kiina säätää myös euroa

Kansainvälisten valuuttamarkkinoiden suurin toimija Kiina rahoittaa maailmantaloutta noin 2,6 biljoonan euron lainavarannolla. Kiinalaisten investoinnit ulkomaisiin yrityksiin lisääntyivät vuoden 2012 ensimmäisellä puoliskolla lähes 50 prosenttia vuodentakaisesta.

Tuorein kiinalaisostos Euroopassa on 25 prosentin osuus maailman toiseksi suurimmasta haarukkatrukkien valmistajasta Kionista. 700 miljoonan euron kauppa on kiinalaisten tähän asti suurin yritysosto Saksassa.
Investoinnit selittävät hyvin, miksi Kiinassa tunnetaan kasvavaa huolta euroalueen ja -valuutan kohtalosta. Tässä on liittokansleri Merkelin suuri tehtävä. Saksan täytyy vakuuttaa epäluuloiselle Kiinan johdolle, että Eurooppa selviää.

Jotta Kiinan pääministeri **Wen Jiabao** sallisi Espanjan ja Italian valtiolainojen ostot. Ettei Saksan tarvitsisi liata niissä näppejään.
Merkel haluaa myös Kiinan apua Kreikan pitämiseksi kiinni euroalueessa. Kiina on yli 34 miljardin euron osuudella mukana kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n kriisirahastossa. IMF:n kautta Kiinalla on suora yhteys troikkaan, joka valvoo Kreikan säästökuurin toteutumista.

Kovaa peliä Pekingissä

Angela Merkel ja ensi vuonna väistyvä Kiinan hallituksen päämies Wen neuvottelivat jo toiseen kertaan tänä vuonna. Kahden hallituspomon kerrotaan katsovan toisiaan sekä konkreettisesti, että kuvaannollisesti, toisiaan silmästä silmään, samalla tasolla. Liittokansleri Merkelin neuvottelutekniikka on taitavaa, mutta kovaa peliä. Merkel lupasi Pekingissä, että hän ajaa EU:n komissiossa sekä maailman kauppajärjestössä WTO:ssa Kiinan asiaa.

Tämä tarkoittaa, että Kiina voi välttää WTO:n syytteet, jotka koskevat aurinkokennojen tuotannon subventioita. Tällä hintadumppauksella on kaadettu myös Saksan oma aurinkokennoteollisuus.

Merkelin siipien suojissa järjestettiin kiinalaiselle ZTW-verkkoyhtiölle mahdollisuus sijoittaa 1,2 miljardia euroa valokaapeliverkon rakentamiseen Kölnin seudulla. Tämä urakka olisi kiinnostanut myös Nokia-Siemensiä.

Mutta on Merkelillä myös tuomisia: Kiina tilaa 3,5 miljardin euron arvosta Airbus-lentokoneita. Airbussien valmistusta jatketaan uudella sopimuksella Kiinassa ainakin vuoteen 2016.

Samalla sovittiin myös Volkswagen kolmannen tehtaan rakentamisesta Kiinaan. VW:n liikevaihdosta tulee jo 30 prosenttia Kiinasta.

Jäävätkö suomalaiset jalkoihin?

Hallitusjohtoiset kauppavaltuuskunnat ulkomaisilla viennin edistämisreissuilla voivat kuulostaa suomalaiseen korvaan vanhanaikaiselta kylmän sodan aikaiselta menolta. Mutta niiden eittämätöntä tehoa Aasiassa ei voi kieltää.

Saksalaiset yritysjohtajat tekivät suoraan Kiinan korkeimmalle poliittiselle- ja taloudelliselle johdolle selväksi mitkä ovat patenttisuojan puutteiden tai suorien ulkomaisten investointien keskeisimmät ongelmat. Samassa huoneessa istuvat vastaavien alojen suurimpien kiinalaisyritysten päälliköt.

Pääministeri Wen jakoi samassa tilaisuudessa uudet ohjeet omille ministereilleen. Kiinassa harjoittaa tuotannollista toimintaa jo noin 150 suomalaista yritystä.

Mukana on yksi alansa suurimmista yrityksistä, liukuportaita ja hissejä valmistaja Kone. Liittokansleri Merkelin vieressä Pekingissä vieressä istui muun muassa hissiyhtiö Thyssenin johtaja **Heinrich Hiessinger**.

JORMA MATTILA on Berliinissä asuva ulkomaankirjeenvaihtaja.

mattila.press@gmail.com

Maaseudun Tulevaisuuden työpaikat.

Lehdessämme julkaistut työpaikka- ja koulutusilmoitukset löydät myös osoitteesta **mt.uranus.fi**. Samassa osoitteessa jatkuvasti yli 2000 muutakin työpaikka- ja koulutusilmoitusta.

uranus.fi & MAASEUDUN TULEVAISUUS